



Nro. 21. és 22.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Julius 10-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Felséges aszszonyunk Császárné és Királyné ő
F.ige, Jun. 22-kén reggeli 8 órakor *Karlsbádból*,
az oda való lakosoknak egy szívből lélekből
származó jó kivanságaiktól kísértetve, *Töplitz* fe-
lé utnak indúlt, a' hova Jun. 23-kán délután sze-
rentsésen megérkezett. Az ő Felsége elindulását
megelőzőtt estve szépen ki volt *Karlsbád* világ-
sittatva.

Mint rendkívül való Követ és telyes hatalom-
mal felruháztatott Minister, Felséges Urunktól a'
Sakszoniai K. Udvarhoz rendeltetett Cs. K. Kama-
rás Úr *Eszterházy Pál* ő Hertzegsége, a' Király-
nak *Varschauból Dresdába* való visszaérkezését
megértvén, oda haladék nélkül útnak indúlt.

* * *

Végezete a' Bankoczeduláknak béváltásokra és eltörlésekre rendeltetett Deputatzió béiktattatása' leírásának: —

B. Ankershofen Úr beszédjét végezvén, Báró Löhr Kormányozószeréki Tanátsos Úr a' Május 18. kán költ Pátensben befoglaltatva lévő Statutumokat felolvasta, 's az után a' Deputatziónak minden tagjai a' Fő Udvarimester úr után az előttök elmondattott hitet mindenik különkülön letévén, ugyantsak ezen Fő Udvarimester Úr az Udvari Biztost és ennek Helytartóját a' Deputatziónak bémútatta, ilyen szavakkal: — “

„Midőn ő Felsége meghatározta, hogy a' Béváltó és Eltörlő Deputatziót a' Finantziai Administratziótól való minden függés alól kivegye, 's azzal örvendeztesse meg, hogy őtet önnön maga fogja kormányozni: egyszersmind azt is meghatározta ő Felsége, hogy egy Udvari Biztost kinevezzen, a' kinek ugyan közönségesképpen sem a' Deputatziónak kormányozásához, sem pedig különösen Administratziójának valamely ágához valami tanátsoló, annyival is inkább valami meghatározó befolyása legyen, hanem a' ki csak egy olyan Organum (eszköz) legyen, ki által ő Felsége bizonyossá akarja tétetni magát a' felől, hogy a' Deputatzió az ő meghatározott hivatalát, a' néki adatott activitással megegyezőleg mindenkor hűségesen, pontosan, 's egész kiterjedése szerént teljesíti, és a' ki ott, a' hol néki úgy látszana, hogy a' Deputatzió a' maga activitássának határán kívül lépett, őtet figyelmetessé tegye az eránt, hogy ilyen esetekben Felséges határozást kérjen. Az ő Felsége igen

bölts és kegyelmes választása Titkos Tanácsos és Vice-Elölülő *Barbier* ő Exc.ján, 's mint ennek Helytartóján Udvari Tanácsos *Quiex* uran állapotott-meg, kiket én a' már fennálló, Bétserelő és Eltörlő Egyesült Deputatziónak, mint Cs. K. Udvari Biztost 's ennek Helytartóját, bémútatok. Egészsen szükségfelettvalónak tartom a' Gyülekezetet arra a' tiszteletre emlékeztetni, mellyet az, a' Felség Helytartójától külömben is soha meg nem tagadna, 's ezen személyektől pedig még kevesebbé, minthogy én meg vagyok győzöttetve a' felől, hogy ez a' Gyülekezet vélem, ezeknek megbizonyított 's ditséretes emlékezetű személyes tulajdonságaik eránt való telyes tiszteletben, tökéletesképpen osztozik. "

Az Udvari Biztos úr ezen beszédre e'képpen felelt: — „Vidám érzékenységgel lépek-bé az ő F.gétől kegyelmesen réám bizatott hivatalba mint a' Béváltó és Eltörlő Egyesült Deputatzióhoz rendeltetett Udvari Biztos. Ezen hivatalom szerént én tsak arra való eszköz leszek, hogy a' Monarcha eránt viseltető hűség és engedelmesség, 's az ő Felsége céljának elérése törekedő iparkodás felől bizonytságot tegyek. Kedves kötelességemnek fogom tartani, hogy a' Gyülekezetnek kívánságára mind azokról a' hivatalbéli foglalatosságokról útasitást szerezzek, melyre annak, az ő bölts végzéseinek tételére szüksége lehet. Minthogy a' Státus' szolgáját a' maga hivatalában semmi nem erőssíti inkább, mint a' Státus' fő embereinek benne való bizodalnok: éngeme is igen felevenitettek azok a' jóságos kinyilatkoztatások, mellyekkel minket Hertzegséged ezen Gyülekezetnek bémútatott. Méltoztasson ezért tőlem és

Helytartomtól köszönetünket, és az eránt való bizonyossáttélelt elfogadni, hogy lankadság nélkül való iparkodással azon leszünk, hogy az ő Felsége kegyelmességére magunkat mind inkább-inkább méltókká tegyük. —

Mindeneknek vége lévén, ilyen beszéddel rekesztette-be az Első Fő Udvarimester *Trautmannsdorf* ő Hertzegsége a' béiktatás' munkáját: — „Mihelyest lehetséges leszen Uraim, azonnal hozzá fognak az Urak a' magok hivataljokbéli első fontos munkájokhoz, tudniillik egy Előülőnek és ennek Helytartójának választásához. Mint-hogy az egész Gyülekezet illy tiszteletre méltó tagokból áll, tsak méltókra eshetik a' választás. Örömmel forgatom elmémben, hogy én a' Választódottokat nem soká bémutathatom a' Deputatziónak. Ezen jelenlévő és ő Felségétől magától kineveztetett Tiszteket, kiknek neveik' laistromát az Urakkal közlöm, addig is, míg az Előülőnek kiválasztatása után meghiteltetődhetnek, a' Deputatzió eránt tartozó szoross engedelmességre útasitom. Nem kételkedek felőllök, hogy mindenik közzülök ezen új hivatalában is a' maga eddig ditséretesen megbízonyított szolgálatbéli buzgóságát, a' melly ő F.gét arra indította, hogy kegyelmesen ezen új előmozdittatásra határozza, ennekutánna is meg fogja bizonyítani. Ezen napnak emlékezete, melly a' Monarchiára nézve ilyen nevezetes, soha ki nem fog elmémből alunni. “

Beszédjét végezvén, oda hagyta az Első Fő Udvarimester úr a' palotát. A' Deputatzió Udvari Biztosa a' maga Helytartójával és a' Deputatziónak tagjaival egyetemben ő Hertzegségét a'

Klastrom' ajtajához lekisérték, a' hol osztán a' Gyülekezet elbomolván, annak tagjai haza mentek.

Magyar Ország.

Buda. — A' Budai és Pesti egyesült Német újságban a' katonai bátorságnak és vitézségnek néhány igen szép példái hordatnak elő, mellyekkel magokat, a' tavalyi verekedésekben a' Magyar Nemesi insurrektziónak külömbkülömb tagjai megkülömböztették, 's a' mellyeknek ditsőséges jeleit tagjaikon mutathatják. Így hordozza a' Veszprémi Lovas Regimentben mint köz ember szolgált *Fodor István* úr, 13 lövés és 11 kardvágás által rajta esett sebek' helyét. Vasvármegyei Lovas Regimentbéli köz ember *Mlinarich Miklos* úr, az Acsi verekedésből 17 sebekkel jött vissza Osztályához. Vannak többek, a' kik 7 's több sebekkel diszeskednek. — Pest vármegyei Lovas Regimentbéli Káplár *Ferentzy János* úr a' Jun. 8-kán Pápától nem messze történt verekedésben magát önként tsatázó társai közzé elegyítvén, ezeket nem tsak szóval biztatta, hanem önön vitézsége általbuzdította. Midőn látná, hogy az előre küldetett egyenként lövöldözők (Plenkler) töltéseiket kilőtték volna, hátra ment a' renguláris katonasághoz és ott töltést gyűjtvén össze, 's azzal pajtásaihoz visszatérvén, folytatta vélek együtt a' tsatát. Ugyan az nap még más versben is megkülömböztette magát, midőn 3 emberét az ellenségnek egyedül ölte-meg. Mind ezekért ezüst érdempénzel jutalmaztatoit-meg. Hasonló jutalmat nyertek a' következők, u. m: *Malatinsky Antal* és *Fehér Mihály* köz emberek, a' kik a' magok Kapitányokat *Földváry* urat Szom-

bathelynél az ellenségtől körülvéttelve lenni látván, kiszabadították, midőn mind ketten terhes sebet kaptak; Káplár *Tiszo Péter* úr, a' ki Jun. 14-kén Györnél Kapitány Ladányi urat a' fogságtól megmentette, 's noha maga a' lováról leesett is, egy más lóra tsakugyan hirtelen felugordván, önnön lovát az ellenséges Vadászoktól vissza vette; Káplár *Fekete Josef* úr, a' ki ugyan ezen tsatában Fő Hadnagy *Jeszenszky* urat gyalog az ellenség' kezében lenni szemlélvén, két Josef Fő H.tzeg Regimentjébéli Huszárokat arra birt, hogy az Hadnagyának megmentésére véle együtt az ellenség sorába bévágjanak, és a' Hadnagy urat szerentsésen megmentésék. Ugyan-
tsak az említett Káplár úr tselekedte ugyan azon tsatában, hogy a' Kapitány Gróf Teleki lovát, melly az ura alatt elbukván, elszaladott, a' verkedők között felfogta, 's e'képpen a' fogságraeséstől annak urát is megmentette; Káplár *Stephanovics János*, ki is Jun. 14-kén egy ellenséges tisztel, a' ki többekkel együtt ágyuinkat keményen üzte, szembeszállván, véle mind addig verkedett míg mind ketten sebet kaptak, melly után visszatérvén, a' katonaságot az ágyuk' megmentésire budította.

* * *

Pest. — Folytatása azoknak az adományoknak, mellyekkel a' N. Magyar Museum rövid idő alatt szaporítottatott. —

15) A' Tudos *Tehel Lajos* Úr, Ó Budai Orvos, kire ó Cs. és K. Hertzegsége kegyelmes Nádor Ispányunk a' Magyar Museumban lévő ásványos Gyűjteménynek el-rendelését bizni méltóztatott, Ó Budán találtatott 53 Romai ezüst, és

annyi rész pénzeket egyéb régiségekkel ajándékozott.

16) Ugyan ezen Régiségeknek gyűjteményét Syrmiumban ki-ásatott számos Romai ezüst, és rész pénzekkel Tek. *Szalay Péter* Ur Fels. K. Magyar Helytartó-Tanátsnál Concipista szaporította,

17) Tek. *Farádi Vörös Ferentz* Tek. Fejér Vármegyének Tábla Birája a' Museumat Hazánknak külömb-külobb helyein találtatott Ritkaságokkal gazdagította. Ugy mint: első Ferdinándnak pántzélos vassával, egy Joannis Hierosolymitani Rendű Vitézének *ad Albam* kardjával, Csobánczi Vár. Kapitányának Vörös Pálnak kardjával, Pomonának értz Statuajával, melly Syrmiumban találtatott, egy más Fortuna Istenaszszonynak statuajával Corinthiai értzbül ugyan onnan, egy Romai értz Kannával Szönyből, egy agyag Romai Lámpással Fövényrül, egy tizen negyedik Századbul való Typariummal, és még ezeken felől egynehány eredeti kézi-Irásokkal.

18) Melt. és Fő-Tisztelendő Keresztszegi Gr. *Csáky László* Kortzolai Püspök, és N. Váradi Püspökségnek Suffraganeussa ő Nagysága vele született Hazafiságából, és bökezüségébül az ásványos Gyűjtemény mellett lévő Örzőnek fizetésére 5000 Rh. for. Töke-pénzt ajánlott.

19) Tek. Udvari Ügyész *Benedekfalvi Kiszél Pál* Ur ismét 12 irott Könyvetskéket, a' mellyeknek ő maga a' Szerzője, az Museumnak által-adott.

20) Azon érdemes Pesti Polgár, és egy Selyem-Fabrikának Tulajdonossa *Valero Tamás* 1666 forintbol, és 40 krbul álló Tökepénzt a' Nemes Magyar Museumnak ajánlott, a' mellynek

100 forintos Kamatja a' Könyvkötésre teendő Költségeknek segedelemére szolgál.

21) Ezeken felett méltóztatott Felséges Nádor-Ispányunk egy Magyar Országot illető nyomtatványoknak, és Irómányoknak 187 darabokból álló Gyűjteményét Méltóságos Udvari Tanácsos Urtol *Szirmai Szirmay Antaltul* 3000 forintokon vásárolni.

22) Ugyan fön említett *Kubinyi Péter* Ur egy igen ritka *első Corvinus Mátyás* aranyával öregbítette a' nemzeti Pénz-Tárt is, a' melly tsak azért nevezetes, mivel az Környüliráson *Mathias* helyett hibássan *Máthis* vagyon téve.

Hollandia.

Amsterdám Jun. 18-kán. Itt ma minden utzákon ilyen jelentést függesztettek-ki: — „Igazságtévő és Politziai Ministerium. Minthogy minden vizsgálódások, mellyek a' Frantzia Követtség által Május 13-kán tétetett hivatalszerént való hirdetéshez képpeszt a' végre tétettek, hogy azt vagy azokat az embereket ki lehessen tanulni, a' ki vagy a' kik a' Frantzia Követ úrnak egy inasa ellen, a' ki egészszen ura libériájába volt öltözve, nagy bünt követtek-el, mind ez ideig gyümlöltstelenek voltak, és minthogy tudva lévő dolog, hogy az idegen Követekhez tartozó személyt illető megbántás annyival nagyobb és büntetésre méltóbb, minthogy ez nemtsak hogy a' közönséges tsendességet, mint minden egyéb bűnök, megháborítja, hanem ennekfelette még azon Hatalmasságoktól is, kiknek Követtségeikhez a' megbántatott személyek tartoznak, megbántás-képpen vétetődhetne és igen rossz következései le-

hetnének: ehez képest az Igazságtévő és Politziai Minister, a' Királytól kapott különös hatalom szerént, 1000 ezüst Dukatont (3150 Forintot) ígér jutalomban annak, a' ki azt vagy azokat, kik az említett bünt tettek, olyan módon kitanúlja, hogy az igazságnak kezébe adattathatnak és a' bűn reájok bizonyosittatik. A' béjelentőnek neve, ha kivánni fogja, halgatásban maradhat. Egyszersmind kinyilatkoztatja a' Minister a' Királyi Felségnek nyilvános parantsolatjára ennek ezen tselekedetre nézve való boszszankodását, a' melly boszszankodás annyival nagyobb, a' mennyivel azon kötelek erősebbek, mellyek ő K. F.gét a' maga Felséges testvérének (Napoleon Császárnak) barátságához és jó akaratjához tsatolják; és azért is kiváltképpen, minthogy ő F.ge azt az ő Felségét lelkesítő kivánsogot, hogy minden a' mi ő Cs. Kir. Felségét akár mi tekintetben kedvetlenséggel illethetné, elhárítottják, kinyilatkoztatta. A' Minister hasznát veszi ezen alkalmatosságnak, hathatósan emlékeztetvén és intvén mindeneket arra, hogy valamelly idegen Követtséghez tartozó személyek között egyet is, akár ki legyen az, sem szóval sem tselekedettel meg ne bántsanak, külömben a' törvények keménysége szerént a' környúlállásokhoz alkalmaztatott módon fognak megbüntettetni. Költ Amsterdamban Jun. 17-kén, 1810-ben. —

„*Van-Hugenpoth*, igazságtévő és Politziai Minister.

Egy *Hollandiai* Tudósító így ír: — „Egy Anglus hadi hajós sereg Vlieszingen és Texel között kezdett partjaink mellett olálkodni. Most nagyobb majd kissebb számmal mutatja magát.

Közönségünknek egy része úgy vélekedik, hogy Frantzia Admirális *Missiesky*, kinek szép hajós serege Vlieszingen előtt áll vasmatskákön, magát a' Texeli Hollandus hajós sereggel öszszetsatólni és az Anglusokkal megverekedni szándékozik. — „*Londonból* jött hireink kedvetlenek; a' Londoni, valamint az Oppositzió úgy a' Minis-
 térium' részén lévő Levelek is egyezőleg erőssítik, hogy a' Frantzia országgal való békességnek tökéletességre lehető menése eránt minden reménség elenyészett. A' Britanniai Minitériumnak mostani lelke Lord Vellesley, valamint az előtte volt Minister Canning, azt erőssíti, hogy Nagy Britannia a' mostani politikai környülállások között telyességgel békességet nem köthet, ha tsak önnön veszedelmét aláírni nem akarja. Még abban az esetben is szükséges leszen néki a' hadakozásnak hathatos folytatása, ha Spanyol Ország és Portugallia a' Frantziáknak meghódolni és az Anglus seregek ezen országokból kitakarodni kéntelenítettnének. Így a' szerentsétlen Hollándia, a' melynek sebeit tsak a' békesség gyógyithatná-bé, keserves jövendőt ígérhet magának. —

„Azt is mondják, hogy a' Frantzia fő hadi szállás Rotterdámba tétetődne által, és hogy Amsterdámnak kerületét Frantzia mautosok veszik körül, kik mellé Frantzia fegyveresek ósztatnak ki segittségül. — Az a' hír, hogy a' gabonát Frantzia Országból, Brabántziából, és a' Rénus' mellyékeiről egy Cs. K. parantsolatnak ereje szerént Hollándiába nem lenne szabad béhozni, ide is megérkezett.

Frantzia Birodalom.

Minekutánna *Parmontier* nevű tudós Frantzia, a' szőlőből főzött syrupot annyira tökéletesítette, hogy a' patikákban is nádmézhelyett élhetnének véle, és hogy Napoleon Császár is azt fordíttatná nádméz helyett haszonra a' maga konyhájában: más tudósok ugyan ezen találmánt azolta még nagyobb tökéletességre vitték. *Proust* nevű Chemicus tudniillik kemény czukrot tud a' szőlősyrupból készíteni, *Fouques* pedig, ha szintén nem fényessé is, de mint az igazi nádméz olyan fejér színűvé tudja azt tenni. A' Belső Minister, *Bertholet*, *Chaptal*, *Parmontier*, *Vauquelin* és *Proust* urakat ezen új czukornak megvizsgálására kirendelvén, azután ezeknek munkájokat a' Császár eleibe terjesztette, ki is arra nézve ilyen Decretomot adatott-ki: — “

„ 1) *Proust* urnak 100,000, *Fouques* urnak pedig 40,000 Frankok adattatnak ajándékban és buzdításképpen azon találmányaikra nézve, mellyel a' szőlősyrupot tökéletesítették.

„ 2) Ők köteleztetnek ezen summákat arra fordítani, hogy Frantzia Országának délre fekvő részeiben szőlő czukor fakrikák állittassanak-fel, a' melly déli részek a' Belső Minister által határozottatnak-meg.

„ 3) Ők köteleztetnek az azzal való bánás' módjának titkát kiadni, a' melly is közönségessé tettetik, és mind azokba a' tartományainkba, a' mellyekben szőlő miveltetik, el fog a' Préfektusokhoz küldettetni.

„ 4) Leg feljebb is a' jövő 1811-dik esztendő 1-ső Januariussáig a' nádméz' helyét a' szőlő-

méznek kell elfoglalni minden közönséges institutumokban (patikákban, etc).

„A' mi Belső Ministerünk ajánlani fogja a' Préfektusoknak, hogy a' szőlősyrup- és szőlő-czukorkészítés végett felállittatandó fákbrikákat és minden egyéb institutumokat terjeszszék és buzdítsák; oly módon, hogy ezen betses találmánynak használatos vólta a' népre és kereskedésre nézve már jövődőben éreztethessék.

„6) Ezen Decretomunknak végre hajtatása a' mi Belső és Kintstár Ministereinkre bizattatnak.

A' Császár és Császárné ő F.gek, 4 lovas fél fedelű hintóban más néhány hintóktól kísértetvén, ezen napokban St. Cloudból Trianónba vették útjokat, a' melly hires Császári kastélyt, valamint szintén Versaliát, ezen alkalmatossággal látta Császárné ő F.ge először.

Generális *Sarrazinnek* az Anglusokhoz lett általszökéséről egy tudósítást küldött Etaplesből Gen. *Renaud* a' Boulognei ármádia' fő vezéréhez Vandamhoz, melyben ezen történetnek bővebb környülállásai adattatnak elő: — „A' strázsák, kiket a' tengerpartra naponként ki szoktam küldeni, azon Sz. Lörintz nevű halász hajónak gazdáját és legényeit, mellyen Gen. Sarrazin magát az Anglus Brigghez vitette, hozzám hozták. Ezek kikerdeztetődvén, ilyen vallást tettek: Gen. *Sarrazin* ma (Jun. 10-kén) reggel hajóra ült azt mondván, hogy Etaplesbe szándékozik. A' Daunesi batteria mellé érkeztvén, az előbbeni hajórol másra ment által, melynek Sz. Lörintz a' neve. Ezen hajó gazdájának azt parantsólta, hogy evezzen kijebb a' tengerre, mivelhogy útjában halászni akarna. Mihelyest a' hajó a' nevezett

batteriát elhagyta, azonnal szemünkbe tünt egy ellenséges Brigg, melyhez magát a' Generális vitettetni parantsólta. A' halászkok nem akarták telyesíteni parantsolatját, azt mondván, hogy nékiek nem szabad senkit az ellenséghez vinni. Ekkor kardját kivonván 's pistolyát kezében tartván a'ként kénszerítette a' hajós gazdát, parantsolatjának telyesítésére, azt mondván, hogy ő Excellentiájától vinne izenetet által. Látván a' hajósok, hogy a' Generálisnak egy Szeretsen inassa is felfegyverkezve volna, nem mérészeltek ellene állani, és által vitték őtet az Anglus hajóra, a' hol a' Generális azonnal kezeirását adta, hogy ő parantsólta legyen, hogy őtet mint hivatal szerént küldettette lévöt, vigyék által a' Sz. Lörintz nevű hajón lévő emberek az Anglus Brigghez, etc.

Spanyol Ország.

A' *Párisi Monitörben* ilyen Angliai tudósítás jött-ki: — “

„*London* Jun. 18-kán. Az itt kijövő *Stetesman* nevű ujság úgy itél, hogy Lord Vellington még abban az esetben is iparkodni fog mostani jó fekvését megtartani, ha mindjárt meg kell is az Anglusokkal azért verekedni, ha tsak talám-talám igen felette nagy számú ellenséges sereg nem talál ellene előnyomólni. A' hir azonközben úgy kezdett szárnyalni, hogy Marschal *Mas-sena* előre kezdett volna nyomólni, Lord Vellington ellenben vissza felé való lépéseket tenne. A' leg újabb tudósítások 70,000 emberre teszik azt a' Frantzia armádiát, mellyet Marschal *Mas-sena* Salamanka és Ciudad-Rodrigó között ösz-

szegyüjtött. Mindenek azt mutatják, hogy Portugalliáért nagy dolognak kell elmúlhatatlanul történni. Andalusiában kevesebb hathatossággal folynak a' hadi foglalatosságok.

A' Frantzia seregek' Major Generálissához a' Neuschateli Hertzeghez ilyen tudósítást küldött Gen. Gr. *Suchet*, *Mequinensa* nevű Spanyol várnak ostromoltatásáról és megvétettetéséről: —

„Ezen várnak fekvése, egy meredek kősziklán, egy véghetetlen kiterjedésű pusztának közepette, az Ebro és Segre vizeknek öszszefolyások között, olyannak látszott lenni, mint a' melyhez kerületének három negyed része felől nem lehetne közelíteni. Árkai és az ezek mellett lévő, levert gerendakkal körülvétett sántzok, a' kősziklából vannak kivágattatva. Maga az Ebró partján fekvő város *Mequinensa* is keményen meg volt erőssítettve. Ennek körülvétettetése Május 20-kán éjjel kezdődött-el a' Gen. Musnier Osztályának egy része által és 25-dikben vitetett véghez a' Gen. Montmarè tsapatjának az Ebró jobb partján való megérkezésével. Az első naptól fogva hatatosan tüzelt Logereinkre az ellenség, és három kiütést próbált, mellyek hathatósan vissza vették. A' volt a' kérdés, hogy tsaknem hozzájárúlhatatlan hegyek között miként lehessen utat találnunk az ágyuknak; ezt Oberster *Haxo* készíttette azon hegyek között, mellyek a' városhoz való közelítést akadályoztatták. Ezer Kataloniai parasztok és ugyan annyi katonák dolgoztak rajta. —

„Jun. 5-kére viradó éjjel Gen. *Rogniat* kitárván azt, hogy tsakugyan lehetséges volna a' várost a' *Saragossai* út felől megtámadni, arra

réa ütött, az előtte lévő négy szegletű tornyot, mellyen két ágyuk voltak, elfoglaltatta. Az 1-ső Regiment' 2-dik Batalionja ezen bástyát, a' magosságról réa hányatott véghetetlen nagyságú kövekre semmit nem ügyelvén, az Ebró jobb partján megkerülte, midőn az ellenség magát megkerültetve lenni szemlélvén, megfutamodott. A' várost körülvevő várfalak meghágattak, és mi azt nem soká elfoglalván, 8 ágyut, 400 puskát, 15 hordó puskaport, és 11 bárkát nyertünk. —

Agyuzóink már annyira mentek vala, hogy a' vár ellen 16 ágyut helyheztek volt bé batteriaikba, midőn az ellenség 8-dikban munkánkat eszébe vévén, felette hevesen kezdett réánk tüzelni. Az ellenség egy ideig tusakodott velünk az elsőség felett és három ágyunkat a' batteriánkban már el is halgattatta vala, hanem ágyuzótisztjeinknek alkalmas vóltok, köz ágyuzóinknak derékségek, kivált képpen pedig az ő megrettenhetetlenségek nem soká meghatározott módon megnyerte az elsőséget. Valami egy órányi ideig iparkodott az ellenség, hogy ágyuzóinak vesztéségét heves puskatúz által fedezhesse; ugyan az alatt batteriáit is megújítani és azokba ágyut hordani iparkodott: de hijába való volt minden iparkodása; golyobisaink nem soká rendeletlenséget és rettegést okoztak közöttök. Tiz órakor megszűnésnek jelét doboltatott az ellenség, és fehér zászlót függesztett-ki; én azt parantsóltam, hogy *discretióra* (kegyelmességünkre) adja-fel magát, azért, hogy megbüntessem azon kevélységiert, mellyel Leridának megvétettetése után egy Adjutánsomat fogadta vala, semmiféle alkudozásra botsátkozni nem akarván véllem. Bémenvén

két Granadéros kompaniával a' városba, végezetre ekkor állottam reá, a' Kormányozót és az ágyuzóknak derékségeket tekintvén, és csak egyetlen tikkelyből álló alkú által, arra, hogy az őrző sereg a' Gen. *Musnier* osztálya előtt fegyveresen elmaschirozván, fegyverét a' glaszin letegye, és mint hadi fogoly Frantzia országba vitettség. Vesztése öszszeséggel 1400emberből áll, kik között 78 tisztek találtatnak. — „A' foglyok között van az Anglus Generális Doyle Regimentje is, a' ki mint Anglus Biztos az Arragoniaiaknál lévén, egy Arragoniaiakból álló Regimentet formált Anglus költségen fegyverkeztetvén és ruházván-fel azt. — „Mesquinensában 45 ágyut, 400 ezer Anglus kartátsot, etc, találtunk. Eleséget is kaptunk annyit, a' mennyivel 2000 ember megéri 3 hónapig. Ez a' vár neveztethetik valójában az *Ebró* kultsának; 19 napok alatt 10 ezer ágyúlövést tettek réánk a' várbéliek, etc.

H i r a d á s.

Néhai Tekintetes Nemes *Csörgő Pál* Úrnak árvái árendába kívánják e' folyó 1810-dik esztendő 1-ső Novemberétől fogva botsátani a' magok, Tekintetes Nemes Pest vármegyében fekvő igen tágas és jó legelővel biró *Törtélyi pusztájakat* minden haszonvételeknek és Regale beneficiumoknak egy tizenkettőd részekből álló portziókkal 's egy különös hozzátartozó egész Korts-májokkal együtt. A' kinek a' kiárendáláshoz kedve vagyon, az árenda' feltételeit 's egyéb környülállásait bővebben megtudhatja *Nagy Körösön Patay Pál* urnál,